

Θωμάς Τσαλαπάτης*

Από την ποιητική της εξέγερσης στην εξέγερση της ποιητικής

Η εξέγερση είναι ο τρόπος που έχει ο κόσμος να υπενθυμίζει στον εαυτό του πως είναι νέος. Πως κάθε τι είναι δυνατό και πως κάθε τι ειπωμένο μπορεί να ειπωθεί εξ αρχής. Οι άνθρωποι της κρίσης είναι οι κληρονόμοι ενός ληγμένου μέλλοντα. Ενός πλέγματος βεβαιοτήτων το οποίο κατέρρευσε εκκωφαντικά στους πρώτους ελάχιστους τριγμούς. Κληρονόμοι μιας πλαστικής υπόσχεσης εντός της οποίας διαμόρφωσαν την ταυτότητά τους. Μα όταν η υπόσχεση καταπατήθηκε η ταυτότητα άδειασε. Οι κληρονόμοι έπρεπε να προσδιορίσουν τον εαυτό τους εξ αρχής. Αυτό που έφερε η κρίση είναι η απόλυτη ρευστοποίηση των βεβαιοτήτων. Αρχικά των οικονομικών βεβαιοτήτων και στη συνέχεια των πολιτικών, των κοινωνικών και τελικά των αισθητικών και ταυτοτικών. Η εξέγερση στο ελληνικό της πρόσφατο παράδειγμα -ο Δεκέμβρης του 2008, οι μεγάλες πορείες της κρίσης, το κίνημα των πλατειών και οι τοπικές κινήσεις, τα συλλαλητήρια γύρω από το δημοψήφισμα του 2015- δεν αποτέλεσε μόνο τρόπο διεκδίκησης αλλά ταυτόχρονα αναζήτηση τόσο της διεκδίκησης αυτής όσο και του υποκειμένου που διεκδικεί. Πολλαπλοί μετασχηματισμοί σε διαφορετικά επίπεδα, επαναπροσδιορισμός της επιθυμίας, του κοινωνικού δεσμού, του συλλογικού φαντασιακού.

Η ποίηση έρχεται να συναντήσει την εξέγερση στην έμπρακτη λειτουργία της. Αποκομμένη από την παράδοση -αλλά χωρίς να την αγνοεί- αποτελεί γλωσσική διεκδίκηση και ταυτόχρονη προσπάθεια προσδιορισμού της διεκδίκησης αυτής ακριβώς κατά τη στιγμή της δημιουργίας της. Η ποίηση είναι και αυτή μια συμφωνία ρευστότητας. Μια αλληλουχία παραδοχών και αναίρεσης τους. Παραδοχή πρώτη: η γλώσσα είναι το μόνο εργαλείο που έχουμε για να αντιληφθούμε τον κόσμο. Παραδοχή δεύτερη: το εργαλείο αυτό είναι περιορισμένο. Παραδοχή τρίτη: εντός της ποιητικής γλώσσας, η λέξη απελευθερώνεται από τις επιταγές της λογικής και της απόδειξης. Εδώ τα αντίθετα συνυπάρχουν αρμονικά. Εδώ το νόημα προϋπάρχει της διατύπωσής του και η ποιητική γλώσσα προϋπάρχει του ποιήματος. Η ρευστότητα των λέξεων και των νοημάτων ταυτίζεται με το νόημα. Ο άλλος κόσμος, αυτός που διεκδικεί να αντικαταστήσει ολοκληρωτικά τον υπαρκτό κόσμο, δεν είναι κάτι που κερδίζεται ξαφνικά. Δεν είναι καν ένας τύπος με προκαθορισμένο σχήμα. Δημιουργείται διαρκώς από μια νέα εξέγερση. Και διατυπώνεται κάθε φορά εκ νέου από τον τρόπο ενός νέου ποιήματος.

* Ποιητής, θεατρικός συγγραφέας, κριτικός, δοκιμιογράφος

